

Seminar for borettslag og sameier

15.05.2024 | Kl. 18.00-20.30

Konkurranse Microsoft Forms

Mens dere venter: Ta frem mobilen, scan
QR-Koden & svar på spørsmålene.....

Kveldens agenda

Del 1

- > Om Hedmarken brannvesen IKS & Alarmsentralen Brann Innlandet (1-1-0)
- > Hvorfor brenner det & hvem omkommer i brann?
- > Lovverk, dokumentasjon & «brannkrav» på deres bygg
- > HMS & Internkontroll – Vanlige temaer og informasjon om Fakta-Ark

Del 2

- > Trekning, Konkurransen
- > Generelt, innsendte spørsmål, spørsmål fra publikum, felles idémyldring og diskusjon - utfordringer og tips på gode løsninger

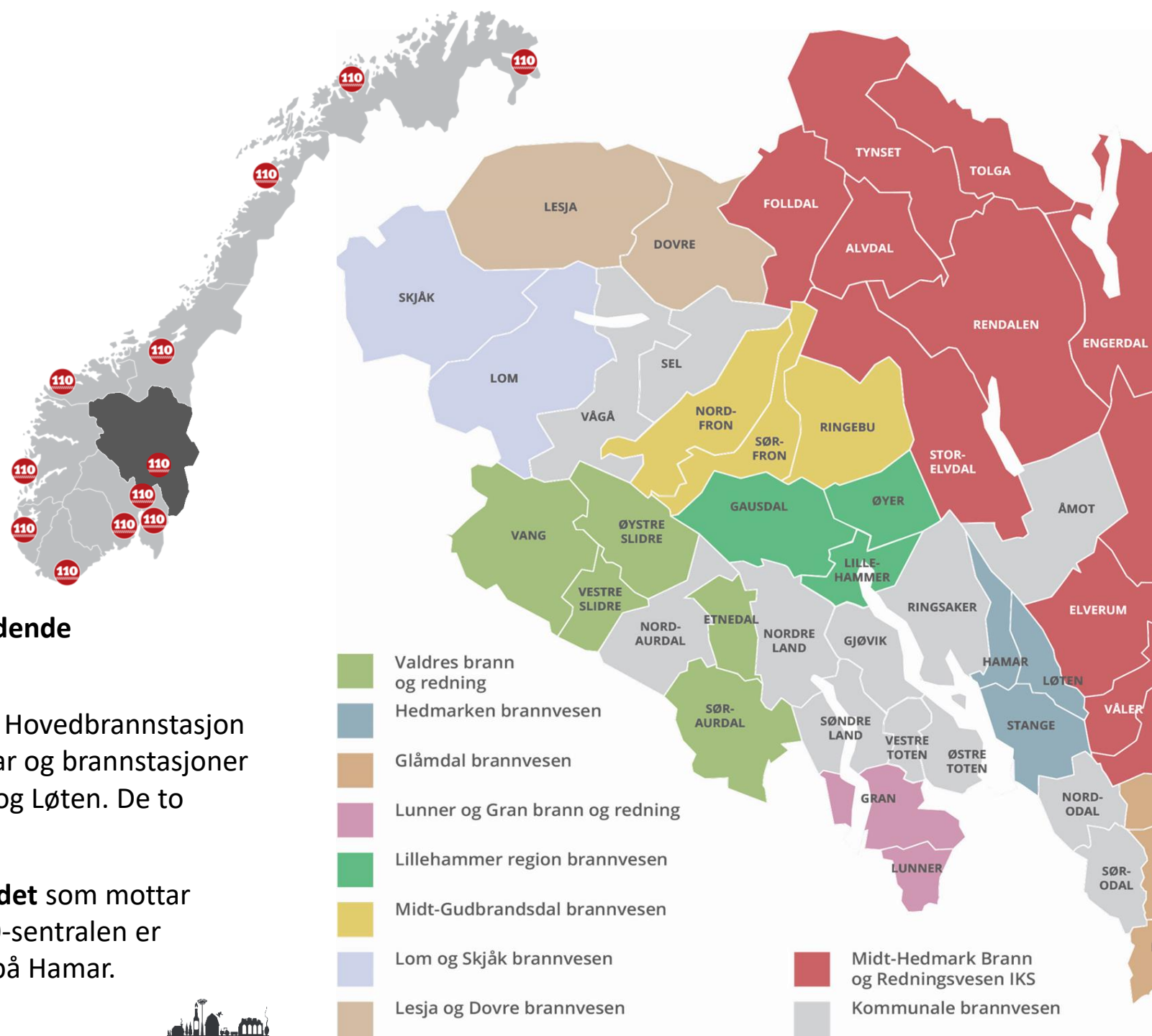
Om oss & 110-Sentralen

Hedmarken brannvesen er fra 01.11.2023 opprettet som interkommunalt selskap (IKS) med kommunene: **Hamar, Stange og Løten**.

Hedmarken brannvesen IKS har som mål være et **ledende brannvesen i Innlandet**.

Hedmarken brannvesen IKS har **tre brannstasjoner**: Hovedbrannstasjon med heldøgns bemanning ved Vikingskipet på Hamar og brannstasjoner med deltidsmannskaper med hjemmevakt i Stange og Løten. De to sistnevnte er ubetjente.

Ved branner og ulykker er det **110-sentralen Innlandet** som mottar nødmeldingene og alarmerer rett brannstasjon. 110-sentralen er lokalisert sammen med politiets operasjonssentral på Hamar.

Hvem omkommer i brann?

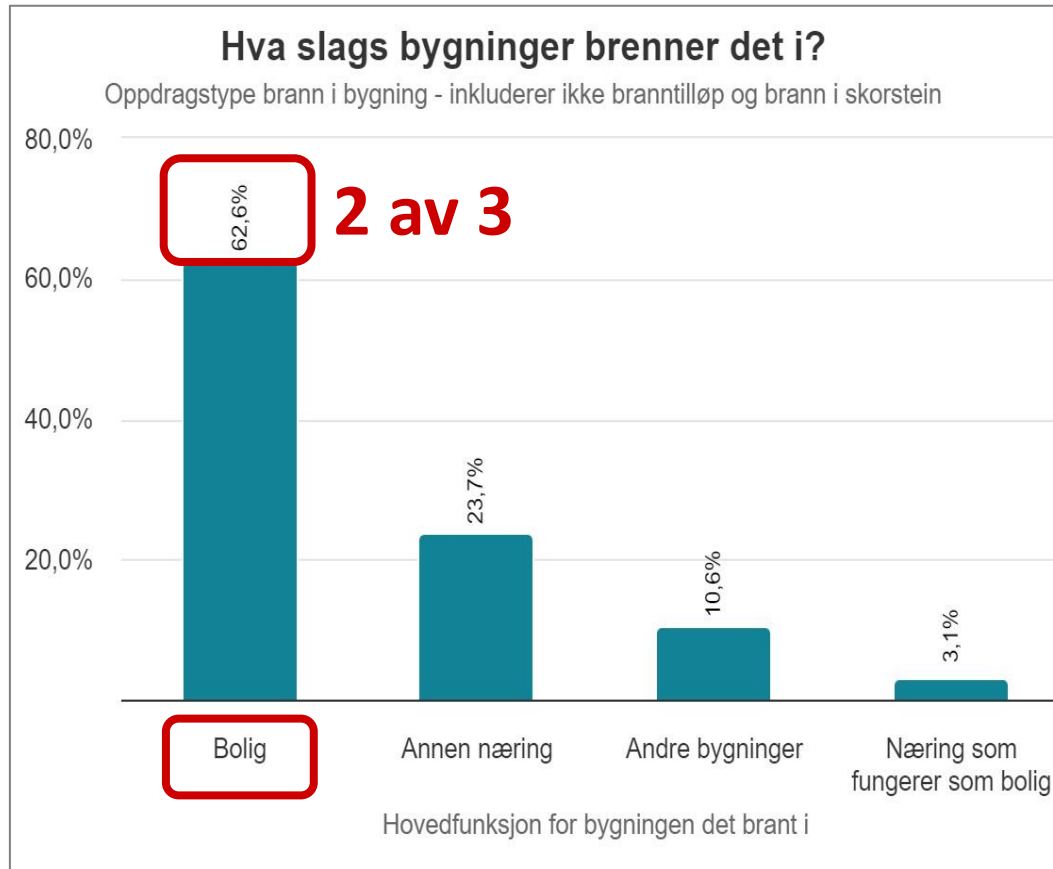
**3 av 4 som omkommer i
brann tilhører en
risikoutsatt gruppe**

De med:

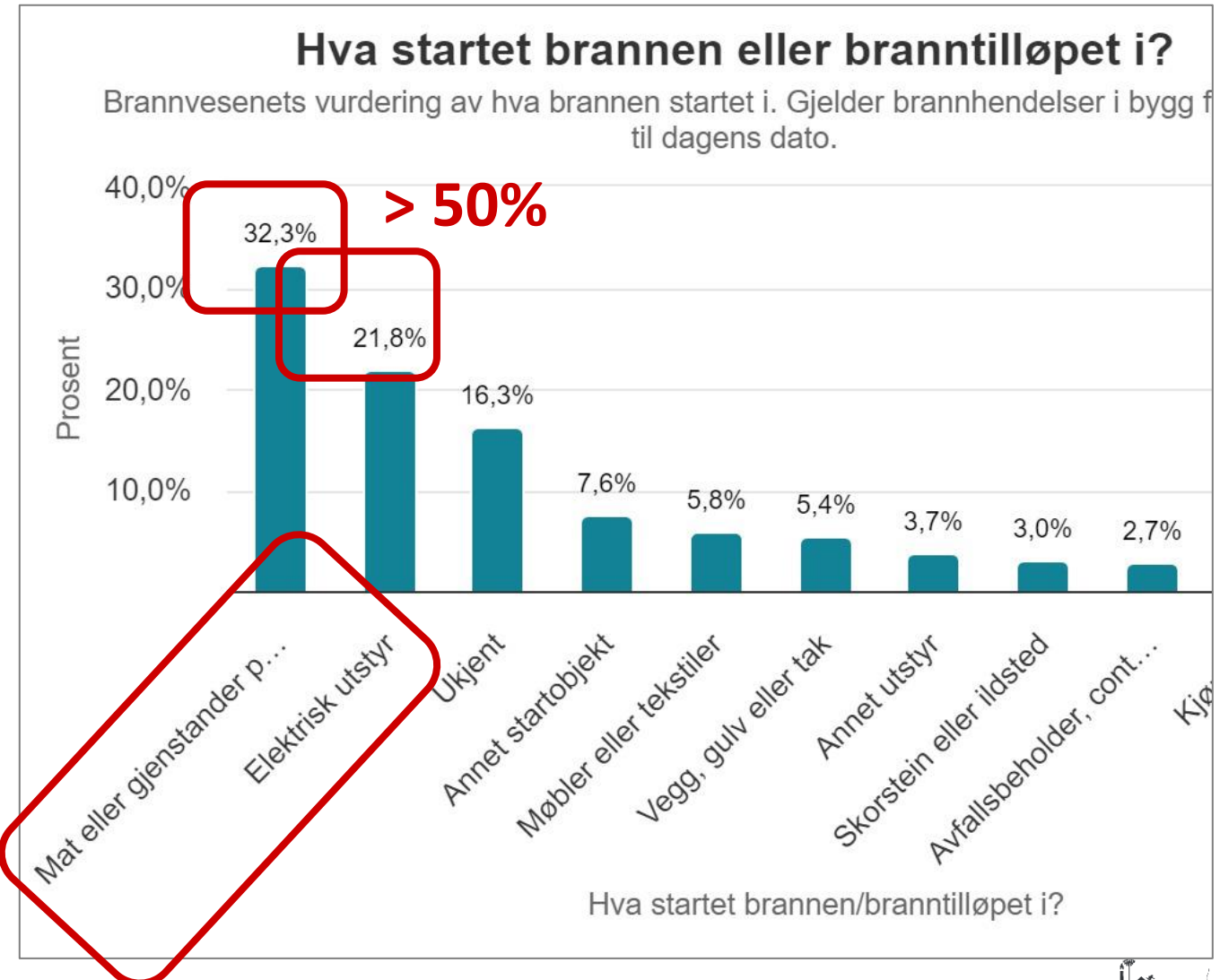
- Redusert bevegelighet og/eller nedsatt funksjonsevne (syn, hørsel)
- Kognitiv svikt/demens
- Psykiske lidelser og /eller rusproblematikk/
andre årsaker til dårlig bo evne

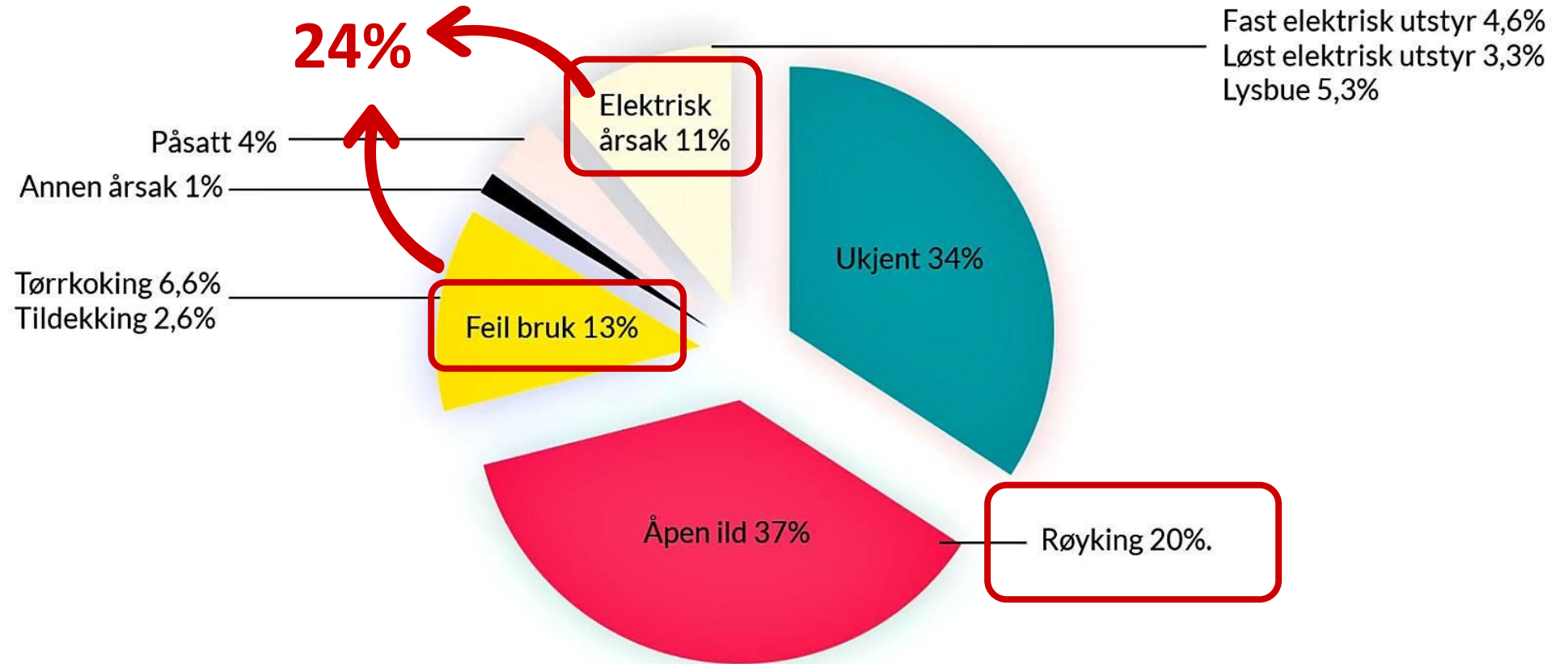
Boliger brenner mest

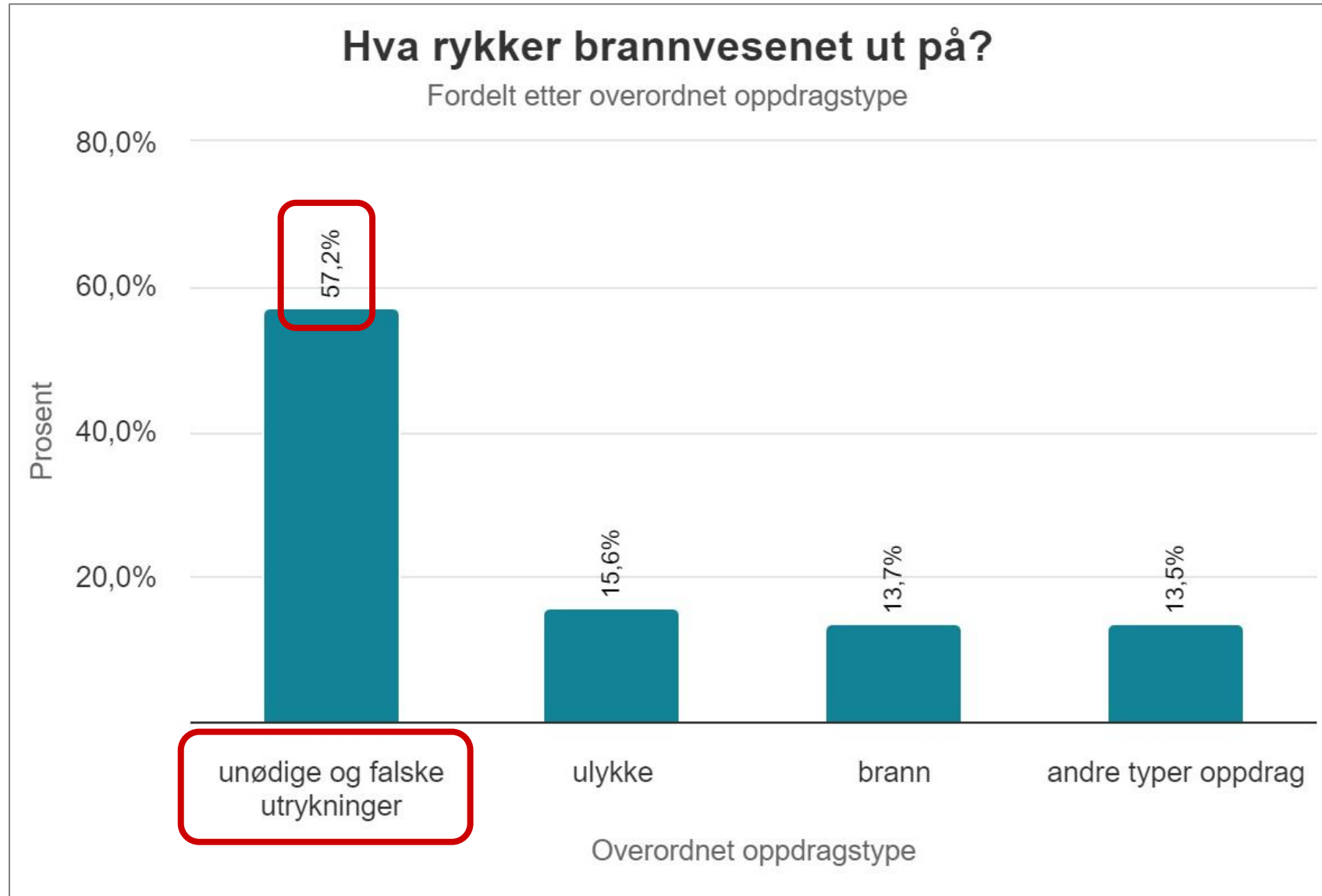
Komfyr & Elektrisk utstyr

Resultater brannårsak

Fordelingen av årsakene til 152 dødsbranner mellom 2015-2020 analysert av forskerne ved RISE Fire Research. Bildet er fra presentasjonen av deres foreløpige funn. Den endelige analysen kommer i 2024.

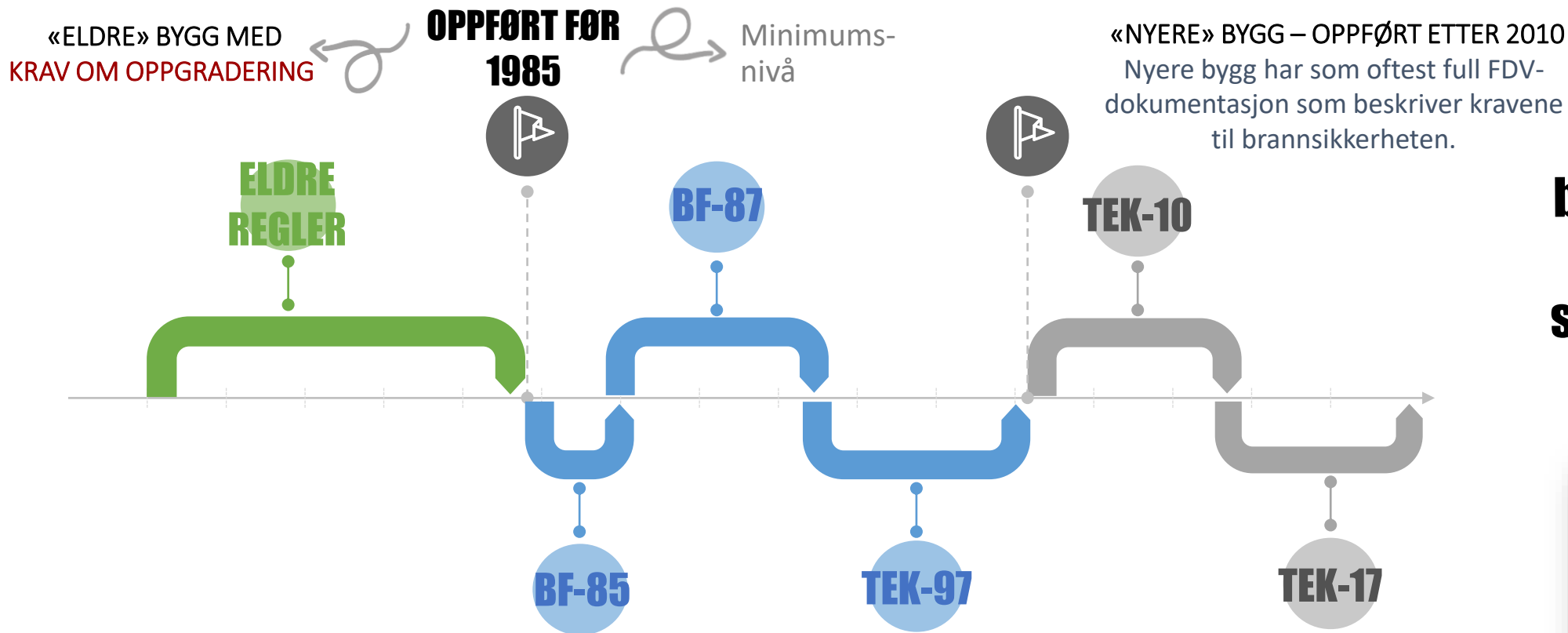

Hvilke brannkrav gjelder ditt Boligselskap ?

Det er avhengig av når bygget ble bygget/prosjektert! **Alle bygg har branntekniske forutsetninger fra da bygningen ble planlagt/bygget** som du som eier må kjenne til og dokumentere.

BYGG UTEN KRAV OM OPPGRADERING – OPPFØRT MELLOM 1985 – 2010
For bygg oppført i denne perioden **kan det være vanskelig å få tak i dokumentasjon for.**

Men det må fortsatt finnes en dokumentert brannstrategi som beskriver brannsikkerheten i bygget. **Hvis dette mangler finnes det branntekniske rådgivere som kan hjelpe dere med dette.**

NB! Det er ikke brannvesenet som setter kravene til sikkerheten i bygg. Det er denne:

Nytt fra oss –

Fakta-Ark 15stk Temaer:

1. Lover og forskrifter
2. Kravene til brannsikkerhet i bygget & Dokumentasjon
3. Risikoanalyser
4. Brannceller vs. brannspredning
5. Røymingssikkerhet
6. Branninstruks
7. Opplæring & Øvelser
8. Garasjeanlegg
9. Gass
10. Brannalarm & Røykvarslere
11. Sprinkleranlegg
12. Slukkeutstyr
13. Internkontrollrutiner - Sjekkliste
14. Tilrettelegging for brannvesenet
15. Komfyrvakt

<https://hedmarken-brannvesen.no/virksomhet/borettslag-og-sameier/>

Hedmarken brannvesen
Sammen skaper vi trygghet

Hjem Feling & Tilsyn Privatpersoner Virksomhet Skjema Kurs & Arrangement Aktuelt Bjørnis Kontakt oss Om oss

forskjellige temaer og utfordringer som er vanlige for boligselskaper. De inneholder nyttig og oversiktlig informasjon rundt dette med brannsikkerhet og HMS, innpakket på en A4-side. Tanken er at dere som borettslag kan gå in og hente relevant veiledning ut fra deres utfordringer og ambisjoner.

Brannalarm & Røykvarslere

Se Fakta-ark →

Brannceller & brannspredning

Se Fakta-ark →

Branninstruks

Se Fakta-ark →

Garasjeanlegg

Se Fakta-ark →

Gass

Se Fakta-ark →

Internkontroll

Se Fakta-ark →

Internkontroll

HVA ER INTERNKONTROLL?

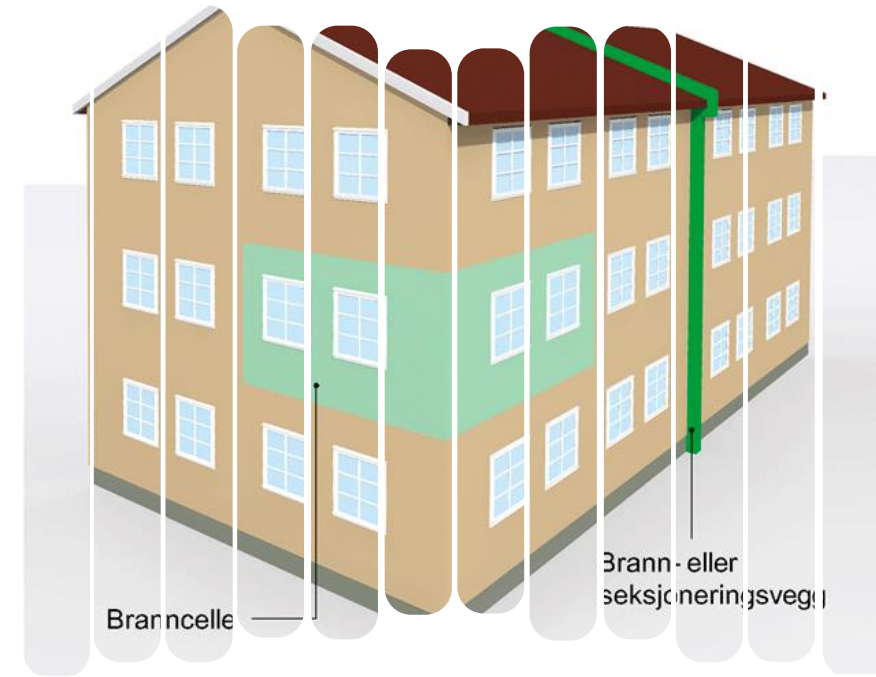
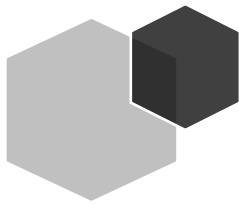
Internkontroll eller **ettersyn** eller **egenkontroll** er beskrivelser av det samme og den enkle kontrollen av en installasjon eller en forutsetning for sikkerhet.

Hensikten er å sikre at funksjonen til et brannsikringstiltak ikke er svekket og fungerer som tiltenkt.

STYRET HAR ANSVAR FOR INTERNKONTROLL

- Det er **eieren altså styret** som er ansvarlig for at brann- og elsikkerheten i bygningene er ivaretatt på en forskriftsmessig måte gjennom internkontrollsystem.
- En internkontroll trenger ikke være komplisert, men **skal gjennomføres systematisk!**
- Kontrollens **omfang/hyppighet skal tilpasses** sikkerhetsinnretningene og byggets størrelse, kompleksitet, bruk og risiko.

VISSTE DU AT...

Leiligheter er egne brannceller? Enkelt forklart betyr det at vegger, tak og utgangsdør utgjør et skall som skal holde en brann i sjakk i et visst antall minutter (vanligvis 30 eller 60 minutter), sånn at brannen ikke skal kunne spre seg til andre boenheter og fellesområder. Eksempler i et standard borettslag/sameie er: **Rømningsveger | trapperom | Boenheter | Kjellere (lager eller parkering) | tekniske rom.**

VANLIGE FEIL

- × Manglende kjennskap (styre & beboere)
- × Utette bygg over tid. Brann og røyk sprer seg ofte på grunn av **utette rør- og kabelgjennomføringer, utette dører**, feil i ventilasjonskanaler

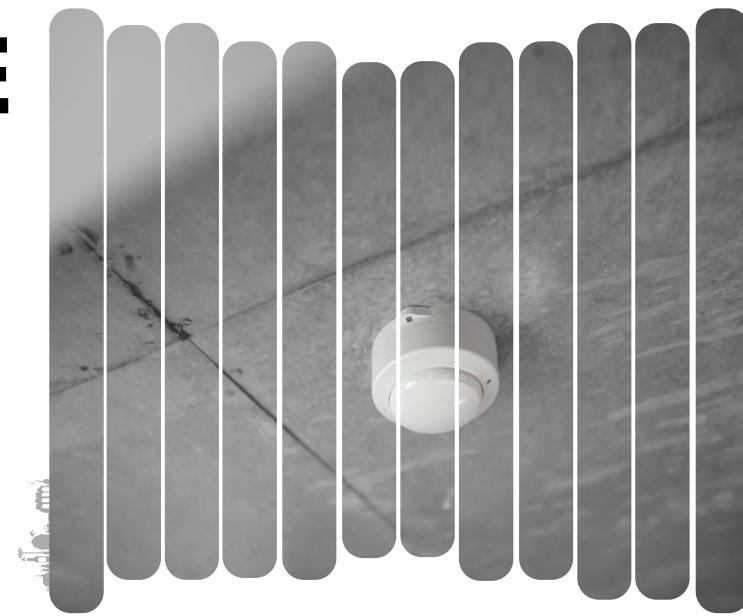
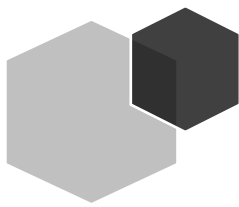
TIPS!

- ✓ Meget viktig del av **internkontrollen** deres!
- ✓ **Branntegninger** er en viktig del av branndokumentasjonen deres.
- ✓ **Branndører** er et **svakt punkt i alle bygg!** Mange forskjellige typer:
  - Noen dører skal være røyktette
  - Noen skal være selvlukkende
  - Noen skal være koblet til automatikk.

	Produsent:	
	Prod.Nr.:	Dato:
	Dørtype:	
	NB! Må ikke overmales	

Figur Sjekk etter egenskaper og merke på dør og karm

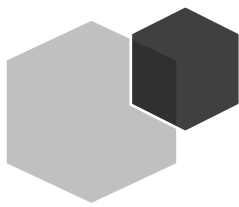
VANLIGE FEIL

- × Mangelfull årskontroll (ekstern)
- × Gamle anlegg (>20år)
- × Unødvendige alarmer!
  - ✓ Matlaging
  - ✓ Feilplassert melder
  - ✓ Dårlig avtrekk på kjøkkenvifte

TIPS!

- ✓ **Lær kjenne alarmanlegget ditt** og hvordan det er tenkt å fungere! Alle bygg er forskjellige. Hva som er kravet til brannvarsling i ditt bygg vil derfor variere, f.eks.:
  - **Heldekkende brannalarmanlegg** koblet til 110-sentral vs. «kun» utstyrt med **individuelle røykvarslere** med lokal varsling?
  - **Automatiske styringer?** Dører, vifter, heiser, etc?
  - **Informer beboere** om & få på plass en god betjeningsinstruks
  - **Unngå unødige alarmer!** Dersom det skal gjøres arbeider som utvikler røyk, støv etc. må dette forberedes!

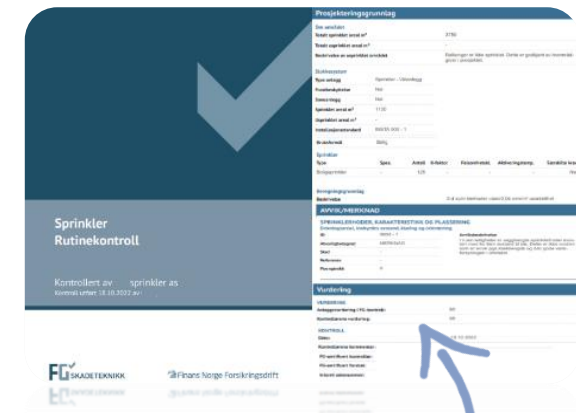
VANLIGE FEIL

Begrepene ettersyn, service og kontroll blandes. Mange styrer engasjerer rørleggere for løpende service og oppsyn med sprinkleranlegget i bygget sitt og tror at det er nok. Husk:

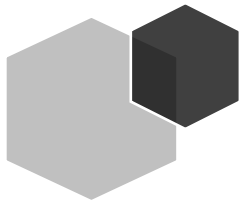
- × **Årlig kontroll:** skal gjennomføres av en godkjent kontrollør/virksomhet og generere en kontrollrapport med ev. feil/mangler.
- × **Service og vedlikehold:** er det løpende arbeidet mellom de årlige kontrollene, som utføres av fagfolk (f.eks. rørleggere). F.eks. utbedringer fra årskontrollen, reparasjoner og nødvendige utskiftninger av komponenter.
- × **Ettersyn:** er den enkle egenkontrollen av anlegget utført av eier (vaktmester), for å sikre seg for fortløpende feil. Eksempelvis å sjekke og loggføre trykk (i egen loggbok) samt visuelt se etter skader eller problemer med anlegget.

TIPS!

- × I forbindelse med f.eks. ombygging eller endring av bruk må det vurderes om det **kan få konsekvenser for sprinklerens funksjonalitet?** F.eks. en kan ikke fritt benytte parkeringsareal til lagring eller sette opp nye vegger.
- ✓ Forsikringsselskapene ønsker at dere bruker forsikringsgodkjent **FG-kontroll**. Dette er en kvalitetssikring av kontrollen og resultatet dokumenteres i en kontrollrapport som lastes opp i en database som både eier, forsikringsselskap, og brannvesenet har tilgang til.

Eks. på FG-Rapport

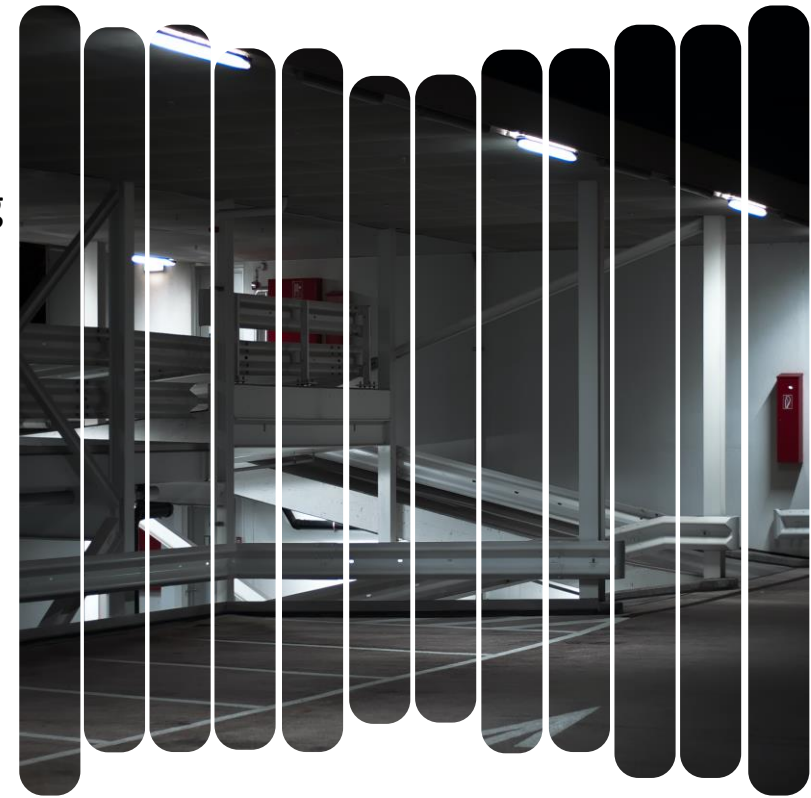
Brann i garasjeanlegg, kan være en stor utfordring for brannvesenet. Derfor er det viktig at det lagres minst mulig og at risikoen for brann er så lav som mulig i slike anlegg.

VANLIGE FEIL

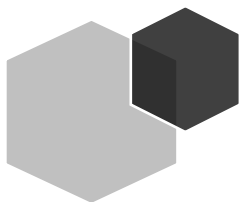
- × **Manglende regler/krav fra styret rundt lagring og beboere som tar seg til rette!**
- × Ikke kjent med **branntekniske føringer fra brannkonsept:**
  - Krav om brannskiller, brannsluser, ventilasjon av branngasser, rømningsveier?
- × Manglende oversikt over dedikerte **lagringsboder:**
  - Lagringshøyde vs sprinkler?
  - Lagring av gass?

TIPS!

- ✓ Hvis garasjen deres er stor eller kompleks er det en mulighet for at **brannvesenet tar kontakt for en befaring** da vi gjerne vil diskutere og teste ut våre rednings- og slökkemuligheter og plassering av f.eks. røykventilasjon, angrepsveier, orienteringsplaner, mv. I tillegg etablerer vi ofte egne objekts- og innsatstegninger.
- ✓ **Elbiler og hybridbiler brenner ikke oftere enn andre kjøretøy!** Men hvis det begynner å brenne er de utfordrende da:
  - Brann i batteripakkene til elbiler er svært vanskelig å slukke

HVA GJØR DERE NÅR DET BRENNER? BRANNINSTRUKS

HUSKEREGEL

Redde-varsle-slokke er en enkel huskeregel for hva du skal gjøre hvis det brenner.

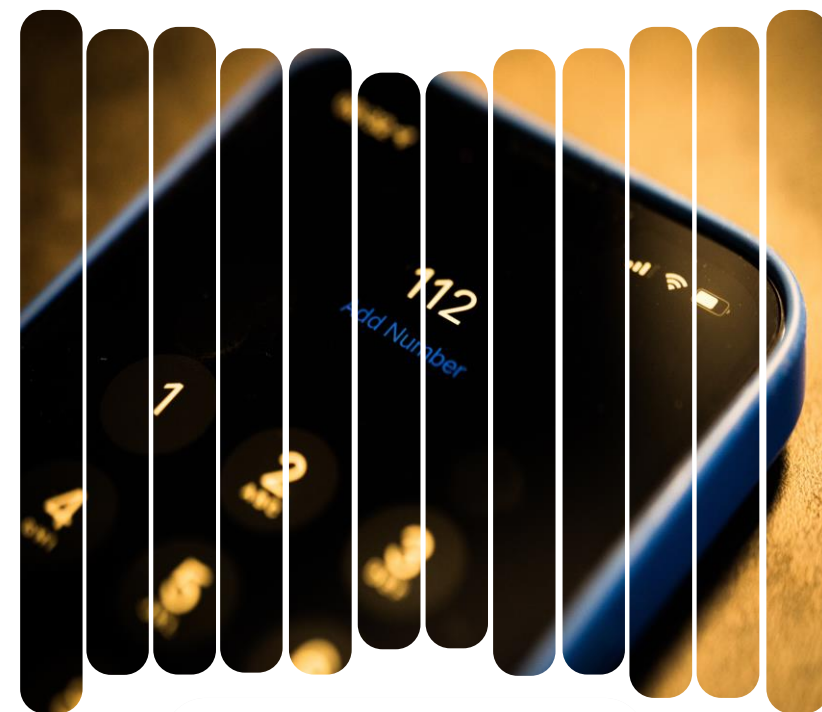
Husk: Du må selv avgjøre rekkefølgen på disse punktene ut fra den aktuelle situasjonen.

VANLIGE FEIL

- × Prøver å rømme gjennom røyk
- × Mange **beboere som ikke greier å rømme på egen hånd!**
Har dere oversikt over disse? Er det noe styret kan gjøre for å bedre forholdene?

TIPS!

- ✓ **Branninstruks** for hvordan beboerne skal opptre i tilfelle brann, bør henges opp i fellesområder, og bør inneholde:
  - Telefonnummer til brannvesenet
  - Korrekt adresse på eiendommen eller bygningen
  - Oppmøteplass for beboerne
  - Enkle instruksjoner for hvordan beboere skal opptre ved brann

BRANNINSTRUKS

ADRESSE: _____ for _____

DETTE SKAL DU GJØRE VED BRANN

REDDE:

HJELP DE SOM TRENGER HJELP I SIKKERHET
FORLAT BYGNINGEN
MØT OPP PÅ AVTALT MØTESTED

VARSLER:

VARSLER ALLE VED Å ROPE BRANN
UTLØS BRANNALARM HVIS MULIG
VARSLER BRANNVESENET: RING 110

SLOKKE:

LUKK DØRER OG VINDUER
ER BRANNEN LITEN, PRØV Å SLUKKE MED BRANNSLANGE/APPARAT
TA INGEN SJANSER, RØYKEN ER SVÆRT GIFTIG

NB! Du må selv avgjøre rekkefølgen på disse punktene ut fra den aktuelle situasjonen. Du må likevel alltid sørge for å tilkalle hjelp.

MØTEPlass: _____

BRANN

110

POLITI

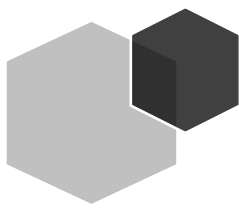
112

AMBULANSE

113

Et borettslag skal være utstyrt med **nødbelysning**. Nødllys er en samlebetegnelse for ulike typer belysning som skal hjelpe/føre beboerne til sikkert sted, ved evakuering og brann.

VANLIGE FEIL

- × **Dårlig kunnskap. Nødllys** kan enkelt deles in i **2 kategorier**:
  - **Ledelys/ledesystem**: Lyskilder som tenner hvis den ordinære belysningen forsvinner på grunn av strømbrudd.
  - **Markeringslys**: Markerer rømningsveier og fluktveier i et bygg. Dette er de klassiske grønne skiltene du finner ved eller til en nødutgang.
- × **Manglende intern og ekstern kontroll!**
- × **Lagring i trapperom**

TIPS!

- ✓ **Informér beboerne om at man aldri skal benytte rømningsveier som er fylt av røyk.** Møter man røyk i rømningsveien, skal man snu og benytte en annen rømningsvei. Alternativt skal man gå tilbake til boenheten for å gjøre seg til kjenne fra vindu eller balkong, slik at brannvesenet kan bistå med redning
- ✓ **Heis skal ikke brukes som rømningsvei**
- ✓ **Kartlegg behovet for assistert rømning!**

Figur - Markeringsskilt

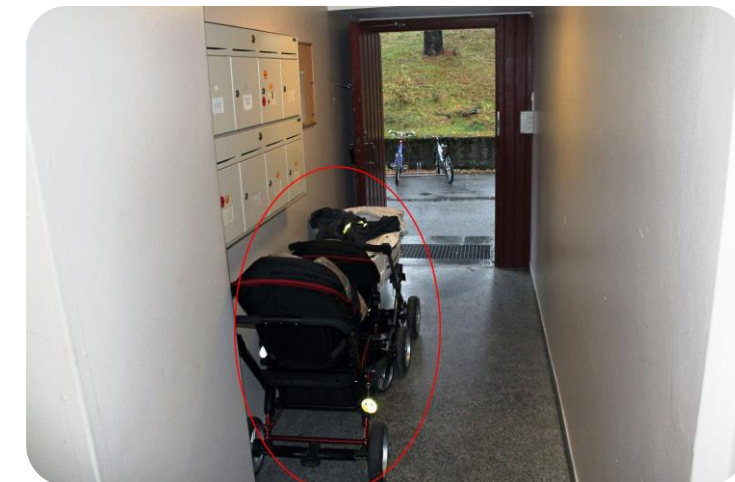

Foto: KIM VAN DER LINDEN

PAUSE

Vi tar en kort pause og benstrek i 15 minutter...

Hjelp 113-appen – hele Norges nødapp!

Akutte situasjoner er ofte uoversiktlige. Mange blir stressa og glemmer hva de skal ringe. Hjelp 113-appen har oversikt over alle nødnumrene på ett sted slik at du enkelt kan ringe riktig nødetat. Last ned og start appen Hjelp 113 nå.

LAST NED I APP STORE

LAST NED I GOOGLE PLAY

**Vinner av Microsoft Forms
konkurransen er:**

**Fornavn, Etternavn |
???? Borettslag**

Rett svar: 14stk

**Premie: Befaring i deres BRL/Sameie
av disse 2 kjekke karene i 2h**

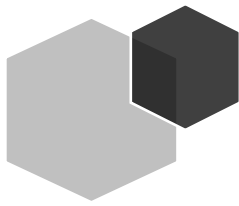

DEL 2

Generelle tips, innsendte spørsmål, felles idémyldring og diskusjon – utfordringer og tips på gode løsninger

Komfyrrbrann er den vanligste årsaken til branntilløp i norske hjem.

KRAV I NYE ELEKTRISKE ANLEGG

Det er **krav** om komfyrvakt i **alle nye boliger** (etter 2010). Og ved oppussing gjelder kravet om komfyrvakt dersom man legger opp en **ny kurs til kjøkkenet**.

Det betyr at komfyrvakten skal være installert som en del av det faste elektriske anlegget og skal monteres av en elektriker.

ANBEFALT I ELDRE ELEKTRISKE ANLEGG

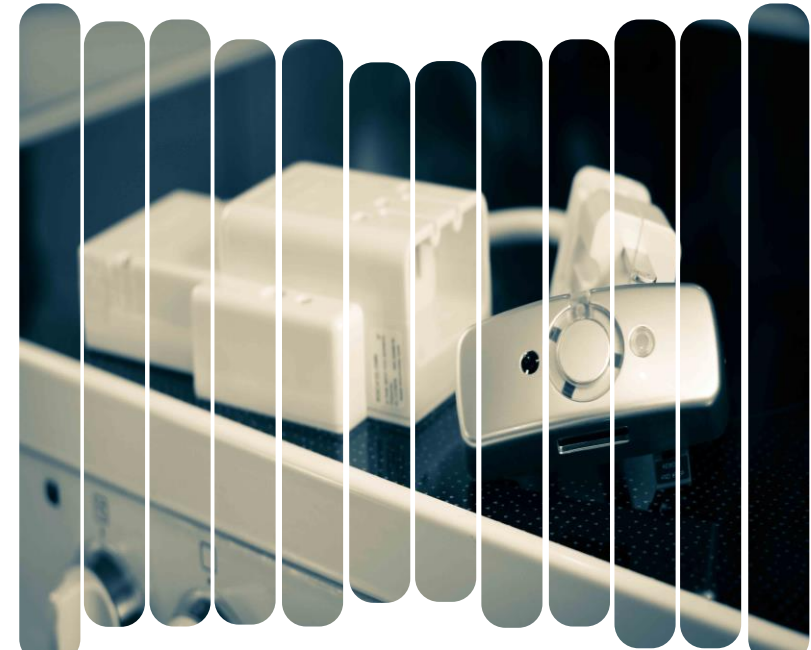
Komfyrvakter som kan «plugges-rett-i» stikkontakten, hvor du selv kan installere. Fungerer likt og har samme kvalitet.

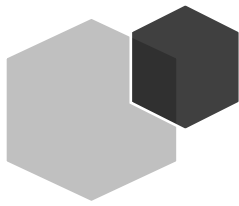
SLIK VIRKER KOMFYRVAKTEN

Komfyrvakten består av en sensor som overvåker kokeplatene og en strømbryter. Hvis sensoren oppdager fare for brann, utløser den en alarm. Om ingen reagerer på denne, gir sensoren beskjed til strømbryteren om å kutte strømmen til komfyren.

TIPS, FORDELER & ULEMPER

- × Komfyrvakter kjøper du enklest på nett eller butikker/forhandlere av husholdnings- og elektriske artikler.
- × Prisen starter fra rundt 3 000 kroner. De fleste forsikringsselskap, har egne nettbutikker!
- × Velg rett type etter behov! Veggmontert vs. takmontert?
- × Husk at bruksområder og begrensninger varierer fra modell til modell! Faktorer som fri høyde til overskap og type komfyr kan styre hvilken modell som passer deg best.
- × Irritasjonsmoment!? Eldre modeller medførte et ufortjen dårlig rykte.....

Brannøvelser i boligselskap er viktig for å være best mulig forberedt i tilfelle brann.

En brannøvelse kan gjennomføres på flere ulike måter. Velg gjerne ulike typer øvelser fra gang til gang.

ENKLE OPPSKRIFTER ØVELSER/OPPLÆRING

Begynn med å stille dere spørsmålet: Hva er behovet for oss som borettslag/sameie? Hva er utfordringene våre?

- × **Teoriøvelse** - i form av et felles informasjonsmøte rundt temaet brann eller en befaring i bygningen.
- × **Evakueringsøvelse** – Varslet/uvarslet, med/uten alarm, med/utenrøyk, etc.
- × **Slokkeøvelse** – Med hjelp av private aktører?
- × **Papirøvelser/Risikovurderinger** – Sett dere ned i styret og diskuter forskjellige scenarier/hendelser og stressteste rutinen deres.

NB! Brannøvelser med BRL'er er ikke en prioritert oppgave for oss som brannvesen

HVA ER RIKTIG APPARAT?

De vanligste apparatene kan deles i to typer:

- × **Pulverapparater** inneholder et fint pulver som legger seg over flammene og kveler dem. Pulver kan være lettere å bruke fordi du ikke trenger å slokke like presist med pulver som med skum. Pulverslokkere tåler frost uten å bli ødelagt, men kan forårsake sekundærskader hvis de ikke brukes riktig.
- × **Skumapparater** inneholder vannbasert skum som kveler og kjøler ned brannen. Skumslokkere må lagres frostfritt for å beholde slokkeegenskapene. Husk dette hvis du har brannsløkkingsapparat på steder hvor det kan bli kaldt.

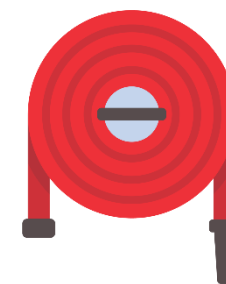
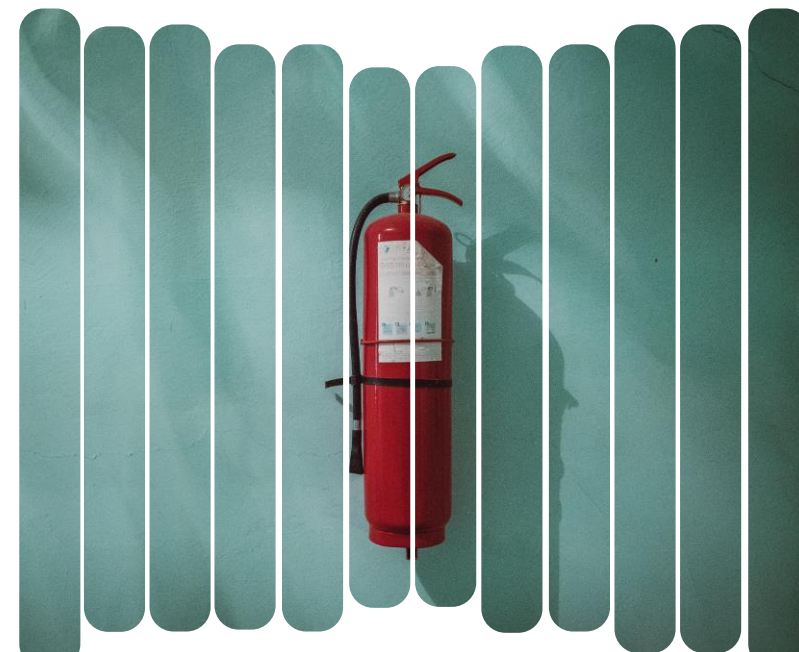
KONTROLLREGIME?

I boenheter (Private):

- > **Pulverapparater** skal kontrolleres av kvalifiserte fagpersoner hvert 5 år og på utvidet kontroll og service hvert 10 år.
- > **Skumapparater** skal til kvalifiserte fagpersoner for kontroll og service hvert 5 år.

I fellesarealer:

- > **Pulverapparater** skal kontrolleres av kvalifiserte fagpersoner hvert år og på utvidet kontroll og service hvert 10 år.
- > **Skumapparater** skal kontrolleres av kvalifiserte fagpersoner hvert år og på utvidet kontroll og service hvert 5 år.

SPØRSMÅL

GODE EKSEMPLER

UTFORDRINGER

GODE LØSNINGER

INNSPILL TIL TEMAER FREMOVER

.....

Takk for oss!

Les mer på hedmarken-brannvesen.no eller følg oss på Facebook og Instagram

www.branntips.no

Hjelp oss redde liv og forebygge brann!

Er du bekymret for din eller andres
brannsikkerhet og ønsker å melde fra?